

„Vredens Dag“ et fornemt Billedværk

Men en daarlig Film

FORHAANDSFORVENTNINGER. NE til Carl Th. Dreyers nye Film, hans første Arbejde efter Talefilmens absolutte Gennembrud, var tydeligt spændt til Bristepunktet. Og anderledes kunde det vel heller ikke være. Han var en af Stumfilmens største Billedkunstnere, og selv om Overgangen fra Stumfilm til Talefilm ikke alene betød Punktum for mange Skuespillere, men ogsaa for en lang Række Instruktører, havde man dog Tiltro til Carl Th. Dreyer, der i saa høj Grad stræbte ud over Stumfilmens sædvanlige Grænser. Skulde han ikke have Muligheder for at vinde Terræn ogsaa paa den anden Side af Filmkunsten for mange uoverstigelige Mur.

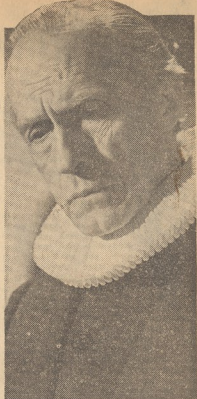
Næsten femten Aar er der gaaet, før han besluttede sig til at gøre Forsøget. En værdig og retfærdig Opgave var det, at *Palladium*, der gerne vover sig ud over det letkøbte, paatog sig at give Dreyer Lejlighed til at vende tilbage til Filmen, som han i sin Tid forlod, som Triumfator. Men Forsøget mislykkedes.

Carl Th. Dreyer har valgt at filmatisere Nordmanden Wiers-Jenssens 1600-Tals Roman „Anne Pedersdotter“, en dramatisk fortættet, folkelig bred Beretning fra Hekseforfølgelsesernes Tid. Denne „spændende“ Handling har Dreyer og hans Hjælpere ved Manuskriptet af dramatiseret. Der er i Stedet kommet en Række langt udspundne Tableau'er til Verden, hvor de Optrædende er Marionetter, ikke Mennesker. Dreyer har sin enestaaende Sans for den billedlige Virkning i Behold. Ja, den er vel endda udviklet og modnet yderligere, men den har aabenbart ikke kunnet give Plads for Forstaaelsen af det, en Tonefilm med dens talende og handlende Mennesker kræver. Værst er det endda, at selve Talen føles mere brydende Stilen end hjælpende Spillet og Handlingen.

Naar man har sagt, at „Vredens Dag“ paa den ene Side rummer Billedvirkninger af saa mættet Skønhed, at Ingen anden herhjemme og maaske meget faa andre Steder i Verden kan lokke nogt tilsvarende frem med et Filmkamera, er det bedste, der kan siges om Filmen, sagt. Men langt mere vil

den anden Side falde Publikum i Øjnene, den, at det er en meget kunstlet og kunstnerisk uinteressant Tids- og Menneskeskildring. De Personer, der optræder, er ikke af Ked og Blod. De handler og bevæger sig som Tegnefilmfigurer, der har faaet menneskeligt Udtryk, deres Minespil er fænomenalt, men ikke gribende, hvor dyb Fortvivlelse de end ud fra den givne Situation skulde finde sig i. Følelserne er Postulater midt i en Handling, der skulde kræve elementær Haandgribelighed.

Handlingen udspiller sig mellem fire Mennesker. Præsten Hr. Absalon har taget sig en ganske ung Kone, hans gamle Mor holder hende haardt i Præstegaarden, og Pigebarnet faar først lidt Lykke, da hun bliver forelsket i Præstens Søn af første Ægteskab. Det er i Overtroens og Hekseforfølgelses-

Thorkild Roose som Præsten Hr. Absalon.

Lisbeth Movin som den unge Præstekone og Preben Lerdorff som Præstens Søn af første Ægteskab.

nes værste Tid, og den unge Præstekone, hvis Mor i sin Tid blev udpeget som Heks — en Affære, Hr. Absalon dyssede ned — tror selv at eje overnaturlige Evner. Hun ønsker Præsten

af Vejen for at kunne ægte Sønnen, og da den aldrende Mand en Dag falder om ramt af et Hjerteslag, er det ud fra Tidens Indstilling temmelig naturligt, at baade den unge Pige selv og alle andre tror, at hun har forhekset Præsten.

Man forskaanes for at se Hekseprocessen i Gang, men den har man til Gengæld faaet i alle Detailler som Optakt til „Vredens Dag“. En gammel Kone i Byen gennemgaar alle det pinlige Forhørs Kvaler og ender effektivt fuldt paa Baalet. En god halv Time tager denne Udredning, som i sin Sadsime er ubehagelig at overvære for de fleste naturlige Mennesker.

Hele Filmen er holdt i et stramt og overlegent koldt, men dræbende langsomt Tempo. Personerne glider over Lærredet, der opføres sirlige, men højest unaturlige Positionsvekslinger mellem de Optrædende, og Resterne af Vanskeligheden ved at faa disse stilserede Bevægelser banket ind i Skuespillerne som en Understrøm i mange Optrin. At Skuespillere som Thorkild Roose og Sigrid Nielsen som Præsten og hans Mor tager sig prægtigt ud i deres Roller, er en Selvfølge, men det er, som om deres kunstneriske Fantasi føler sig meget haardt spændt, ind i Instruktørens Spændetøj. Lisbeth Movins unge Talent bliver ogsaa afbleget i Præstekonens Rolle, og Preben Lerdorff, der er fuld af sydende Liv, bliver som Præstens onperonlig i den Reliefkunst, Carl Th. Dreyer har villet skabe.

„Vredens Dag“ gav ikke den For-

nyelse i dansk Filmkunst, man kunde have ventet. Hvis man vil se smukke Fotografier og høre dem ledsaget af djærv og karakteristisk Musik, som Poul Schierbeck har komponeret, atter et smukt Bevis paa Palladiums Vilje til at gøre Indsats for Kvalitetens Højnelse — og bedre lykkedes end Filmen — skal man se „Vredens Dag“.

Hvis man fagligt beskæftiger sig med Film, er der Enkeltheder, mange Enkeltheder, som vil berige i „Vredens Dag“, og hvis man vil lære, hvad der ikke er foreneligt af Stumfilmelementer med Talefilm-Stil, skal man ogsaa se Filmen. Men for Publikum uden for Kredsen af Specialister, der kan glæde sig ved Enkeltheder, vil den være en Skuffelse.

NILS SCHIØRRING.

Nationaltidende 14. 11. 193